

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪД ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

МАРИНОВА СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 29972/02)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

10 юни 2010 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

10/09/2010

Това решение е окончателно при условията, посочени в чл. 44 § 2 от Конвенцията, но може да претърпи редакционни промени.

По делото „Маринова срещу България“,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), заседаващ като камера в състав:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *председател*,

Карел Юнгвирт (Karel Jungwiert),

Райт Марусте (Rait Maruste),

Марк Вилигер (Mark Villiger),

Изабел Беро-Льофевр (Isabelle Berro-Lefèvre),

Миряна Лазарова Трайковска (Mirjana Lazarova Trajkovska),

Здравка Калайджиева, *съдии*,

и Клаудия Вестердик (Claudia Westerdiek), *секретар на Отделението*,
след обсъждане в закрито заседание на 11 май 2010 г.,

се произнесе със следното съдебно решение, постановено на същата дата:

ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е образувано по жалба (№ 29972/02) срещу Република България, подадена на 16 юли 2002 г. пред Съда на основание на член 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи („Конвенцията“) от българската гражданка г-жа Недка Цанкова Маринова („жалбоподателката“).

2. Жалбоподателката, на която е предоставена правна помощ, се представлява от г-н Т. Екимджиев и г-жа К. Бончева, адвокати в Пловдив. Българското правителство („Правителството“) се представлява от своите агенти – г-жа М. Коцева и г-н В. Обретенов от Министерството на правосъдието.

3. Жалбоподателката твърди, че органите на ответната държава не са изпълнили задължението си по член 2 от Конвенцията за провеждане на ефективно разследване на съмнителната смърт на дъщеря ѝ, г-жа Павлина Маринова.

4. На 18 декември 2006 г. председателят на Пето отделение съобщава жалбата на Правителството. Като се позовава на възможността, предоставена от член 29 параграф 3 от Конвенцията, Съдът решава също така да се произнесе едновременно по допустимостта на жалбата и по същество.

ФАКТИТЕ

I. ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО

5. Жалбоподателката е родена през 1943 г. и живее в Ловеч. Нейното оплакване се отнася до ефективността на наказателното разследване срещу неизвестен извършител след смъртта на дъщеря ѝ, г-жа Павлина Маринова.

A. Оплакванията на жалбоподателката и дъщеря ѝ срещу И. И.

6. През 1993 г. г-жа Павлина Маринова се запознава с лице на име И. И, с което установява близки отношения. От връзката им се ражда дъщеря. През 1999 г. двойката се разделя, отношенията между Павлина Маринова и И. И. се влошават.

7. Жалбоподателката и дъщеря ѝ многократно подават оплаквания в полицията в Ловеч срещу заплахите и проявите на физическа агресия от страна на И. И. по отношение на тях. На 12 март 1999 г. полицията отправя писмено предупреждение на И. И. да прекрати всякакви разпри с жалбоподателката.

8. В едно от своите оплаквания г-жа Павлина Маринова твърди, че И. И. ѝ отправял смъртни заплахи. В тази връзка на 26 юли 1999 г. Районна прокуратура – Ловеч образува наказателно производство срещу И. И. То приключва на 22 октомври 1999 г. с прекратяване на делото от районната прокуратура поради оттегляне на жалбата от г-жа Павлина Маринова. Тя обяснява на следователя, че първоначалните ѝ твърдения били свързани с нейното разочарование от раздялата с нейния приятел.

Б. Смъртта на г-жа Павлина Маринова и съответното наказателно разследване

9. На 10 март 2001 г., малко след 9 часа, минувач открива човешко тяло, плаващо в реката, която минава през град Ловеч. Той известява полицията. Екип, съставен от няколко полицаи и един следовател от следствената служба в Ловеч, отива на място. От 10:40 до 11:50 часа, в присъствието на няколко свидетели, следователят прави оглед на мястото и съставя протокол, в който описва плаващото по гръб безжизнено тяло на млада жена. Тя е облечена с черни джинси, скъсани на коляното, и черен суичър, скъсан на левия ръкав, няма обувки. Има рана на черепа и малки драскотини на пръстите на дясната ръка. Проучванията относно самоличността ѝ от същия ден показват, че тялото е на 27-годишната дъщеря на жалбоподателката, г-

жа Павлина Маринова. С постановление от същия ден следователят образува наказателно производство срещу неизвестен извършител за убийството на младата жена.

10. Също на 10 март 2001 г. съдебен лекар прави аутопсия на тялото. При външния оглед на тялото се установява една драскотина на носа 2 x 1,5 см, една драскотина и един екхимом 0,6 x 0,8 см на горната устна, една драскотина на дясната буза, две драскотини и един екхимом с диаметър 3 см на челото и една рана от 5,5 см на черепа. Лекарят отбелязва, че ноздрите и устата са запушени с пяна, а също и наличието на няколко екхимома на лактите и на коленете, както и няколко драскотини на пръстите на дясната ръка.

При външния оглед на тялото се установява наличието на пяна в дихателните пътища, белодробен оток, мозъчен оток, натрупване на кръв във вътрешните органи и на бистра течност в синусите и стомаха. Изследванията на кръвта и урината показват високо съдържание на алкохол. Заключение на лекаря е следното: резултатите от вътрешния преглед показват, че смъртта е предизвикана от удавяне, на 10 март 2001 г. към 5:00 часа; раната на главата и екхимомите на лактите и коленете биха могли да са причинени от удари с твърди предмети или при сблъсък с такива предмети; драскотините по лицето се дължат на съприкосновение с твърди предмети; сигурно е, че външните наранявания не са предизвикали смъртта на младата жена, но не може да се определи със сигурност дали са били предизвикани от евентуално падане на тялото във водата; външните наранявания са могли да бъдат предизвикани преди тялото да попадне във водата, както и по време на придвижването му в реката; жертвата е била с много високо алкохолно съдържание в кръвта, което е довело до нарушена способност за координиране на движенията, ориентация в пространството и пазене на равновесие.

11. В резултат от своите проучвания полицията установява, че вечерта на 9 март 2001 г. Павлина Маринова е отишла с приятеля си на име В. Г. в нощно заведение недалеч от мястото, където тялото ѝ е намерено на следващия ден сутринта. На 12 март 2001 г. следователят разпитва В. Г., който разказва следното: към 20 часа те отишли заедно с Павлина в ресторанта, където пили алкохол; към 23 часа отишли в нощното заведение, където танцували и пили алкохол. След 2:30 часа сутринта Павлина напуснала заведението. Известно време след това той отишъл до близкия платен паркинг, за да вземе колата си. Установил, че някой се е опитал да я подкара и я е повредил. Хората на място му обяснили, че малко по-рано една госпожа се опитала да потегли с колата, но загубила контрол върху управлението и я ударила в стената, след което избягала. В. Г. заключил, че това е неговата спътница, у която била втората връзка ключове от автомобила. В очакване полицейският участък да отвори врати, В. Г. отишъл с такси

да помоли братовчед си за помощ. На другата сутрин той подал оплакване в полицията за повредата на автомобила.

12. От 12 до 15 март 2001 г. следователят събира показания от осем служители, работещи в нощното заведение, от един клиент и от пазача на паркинга. Според седем служители В. Г. и Павлина били във видимо нетрезво състояние, те останали докъм четири часа сутринта с последните клиенти, когато изведнъж младата жена внезапно напуснала дискотеката без своя спътник. Според един сервитьор, един клиент – служител на полицията, и пазача на паркинга, свидетели очевидци, катастрофата се случила към 4 часа сутринта. Павлина се качила в колата на В. Г., потеглила и я ударила в стената, след което избягала по посока на един блок наблизо.

13. Двамата полицаи, които са отишли на мястото след катастрофата с колата, също са разпитани. Един от тях заявява, че като се отдалечавал от мястото на катастрофата, патрулът срещнал група младежи, която им показала черно яке, което намерила недалеч. Полицаят направил връзка с описанието на дрехите на Павлина и ги помолил да занесат дрехата в нощното заведение. Полицаяте не проверили документите за самоличност на младежите.

14. На 25 април 2001 г. следователят снима показанията на жалбоподателката. Тя изказва убеждението, че дъщеря ѝ била убита от бившия ѝ приятел, И. И., като добавя, че един месец преди смъртта на Павлина, те двамата се срещнали в Ловеч и той заплашил дъщеря ѝ. Освен това в миналото И. И. многократно нападал и тормозил младата жена.

15. На 14 май 2001 г. И. И. е намерен и разпитан. Той отрича каквото и да било участие във въпросните събития. На 30 януари 2001 г. заминал да се установи в София и оттогава не се бил връщал в Ловеч. Два дни след събитията той бил уведомен по телефона за смъртта на бившата си приятелка от близки на настоящата си приятелка.

16. На 21 май 2001 г. Окръжният прокурор на Ловеч решава да прекрати наказателното производство. Въз основа на заключенията на съдебния лекар, на показанията на разпитаните свидетели и на другите събрани доказателства той стига до извода, че става въпрос за случайно удавяне, за което е допринесло високото съдържание на алкохол в кръвта на жертвата. Той отхвърля като неправдоподобна версията на жалбоподателката за убийството на дъщеря ѝ от И. И., тъй като последният не се е намирал в Ловеч в деня на смъртта на Павлина.

17. Жалбоподателката оспорва това постановление пред Ловешкия окръжен съд, който с решение от 13 юни 2001 г. отменя прекратяването на делото и постановява допълнително разследване. Съдът преценява, че в доклада на съдебния лекар не са установени със

сигурност произходът и последиците от нараняванията по тялото на жертвата, от което следва необходимостта от нова медицинска експертиза. Той нарежда да бъдат разпитани определен брой свидетели, посочени от жалбоподателката.

18. След връщането на делото следователят разпитва още осем свидетели – колеги, съседи и близки на младата жена, които свидетелстват за напрегнатите отношения между Павлина и И. И. Следователят назначава тройна медицинска експертиза, за да отговори на въпросите, поставени от Окръжния съд. Експертите стигат до заключението, че нараняванията по лицето на младата жена вероятно са причинени от катастрофата на паркинга, а раната на черепа ѝ, може да се дължи на удар в огледалото за обратно виждане на колата. Те уточняват, че част от екхимомите на горните и долните крайници вероятно също се дължат катастрофата или на многократните случаи на загуба на равновесие на г-жа Маринова, които свидетелите са наблюдавали през въпросната нощ в нощното заведение. Те добавят, че не може да се изключи хипотезата за падане във водата, като се имат предвид екхимомите на лактите и на коленете, обаче характеристиките на тези наранявания ясно показват, че тялото не е паднало във водата от високо. Следователят разпитва още веднъж полицаите от патрула относно самоличността на младежите, които намерили якето на жертвата, но те твърдят, че не са в състояние да идентифицират въпросните младежи.

19. На 11 декември 2001 г. Окръжният прокурор на Ловеч прекратява наказателното производство срещу неизвестен извършител с мотива, че новите събрани доказателства потвърждават становището за случайната смърт на дъщерята на жалбоподателката.

20. На 28 януари 2002 г. по искане на жалбоподателката Ловешкия окръжен съд отменя прокурорското постановление за прекратяване на делото и го връща за допълнително разследване. Той преценява, че е необходимо да се съберат допълнителни доказателства, свързани със състоянието на купето и огледалото за обратно виждане на колата на В. Г. след катастрофата, да се обясни отсъствието на наранявания по торса на жертвата и да се установи точното положение на тялото в реката в момента, в който е било открито.

21. След решението на съда следователят назначава допълнителна медицинска експертиза. Експертите стигат до заключението, че торсът на жертвата може да е бил увреден при катастрофа като тази, която се е случила на паркинга на нощното заведение, че констатираните екхимомии биха могли да се дължат на падане върху твърди предмети и че те не са в състояние да представят по-прецизно предположение за часа на настъпването на смъртта от този, посочен след първоначалната медицинска експертиза. Двамата свидетели при огледа на мястото, където е намерено тялото, са разпитани за положението на самото тяло

във водата. В. Г. и полицаите, които са направили огледа на неговия автомобил, също са разпитани; те потвърждават, че след катастрофата огледалото за обратно виждане на колата се е откачило, но не са забелязали никакви следи от кръв в купето на колата, нито извън нея. Следователят изслушва още веднъж жалбоподателката, разпитва допълнителен брой свидетели, посочени от нея, които потвърждават, че в миналото дъщеря ѝ е имала много разпри с И. И. Следователят получава сведения за подадените оплаквания от Павлина срещу И. И. и разпитва полицейските служители, които са работили по тях. Следствените органи предприемат мерки за нов разпит на И. И., но не успяват да го открият на известните им адреси. На 27 юни 2002 г., след като установява, че новите доказателства не водят до различно заключение относно причините за смъртта на Павлина Маринова, Окръжната прокуратура отново прекратява наказателното преследване срещу неизвестен извършител.

22. Жалбоподателката оспорва това постановление пред Окръжния съд, който с решение от 11 юли 2002 г., връща делото за допълнително разследване. Съдът нарежда на следствените органи да открият и да разпитат И. И. и неговата приятелка, В. Д. В допълнение, той преценява, че е необходимо да попита Плевенската прокуратура и Троянската прокуратура дали са получавали оплаквания от Павлина срещу И. И. След връщането на делото, следователят е уведомен, че в Плевенската прокуратура и Троянската прокуратура не са подавани оплаквания от младата жена. И. И. и В. Д. не са открити на известните им адреси и по тази причина, наказателното производство се прекратява за периода от 12 ноември 2002 г. и 15 януари 2003 г.

23. На 15 януари 2003 г., И. И. се явява пред следователя и е разпитан за неговото алиби. Той обяснява, че на 10 март 2001 г., се намирал в София, където малолетната му дъщеря дошла да го посети. Неговите показания съответстват на тези на приятелката му В. Д., която е разпитана на 20 януари 2003 г. На 28 януари 2003 г., въз основа на новите събрани доказателства, Окръжната прокуратура отново прекратява наказателното производство срещу неизвестен извършител.

24. На 11 април 2003 г. по искане на жалбоподателката Окръжният съд връща делото за допълнително разследване, като нарежда на следователя да провери алибито на И. И., и в частност дали малолетната му дъщеря, живуща в Ловеч, е отсъствала от училище през март 2001 г. Направената проверка в дневника на класа показва, че през този период детето няма нито едно отбелязано отсъствие от училище. В своите препоръки към прокуратурата, която следи за наказателно разследване, следователят изказва мнението, че това не доказва задължително, че дъщерята на И. И. не му е гостувала по това време, тъй като отсъствията са могли да бъдат извинени с обикновена бележка, представена от родителите. С постановление от 22 октомври

2003 г. Прокуратурата решава да прекрати наказателното производство.

25. Жалбоподателката оспорва това постановление пред Окръжния съд, който с решение от 22 декември 2003 г. връща делото за допълнително разследване. Той преценява, че следствените органи трябва да назначат техническа експертиза за изясняване на начина, по който се е случила катастрофата на паркинга, допълнителна медицинска експертиза за раната на черепа на жертвата, и също така – че е необходимо да се установи по какъв начин тялото на младата жена е попаднало във водата и на какво разстояние то е било отнесено от течението. Техническата експертиза е назначена през февруари 2004 г. и скоро след това експертът представя своя доклад. Според експерта в момента на удара в стената скоростта на автомобила е била 30 – 35 км/ч.; тялото на водача се е ударило във волана, арматурното табло и огледалото за обратно виждане, с което се обясняват драскотините по лицето, раната на главата и хематомите на коленете и лактите. Тримата експерти, на които следователят възлага допълнителната медицинска експертиза, представят три хипотези за произхода на нараняванията по лицето и черепа на младата жена – катастрофата на паркинга, преместването на тялото от речното течение или нанесени удари по тялото. Колкото до екхимомите на коленете и лактите – те вероятно са причинени от падането на жертвата. Експертите отхвърлят версията за падане на тялото от един от мостовете над реката. Те не са в състояние да отговорят на въпроса на кое конкретно място е паднало тялото във водата и на какво разстояние то е било отнесено от течението. След като взима предвид заключенията на експертите, с постановление от 31 август 2004 г. Окръжната прокуратура на Ловеч прекратява наказателното производство срещу неизвестен извършител.

26. Жалбоподателката оспорва това постановление пред Ловешкия окръжен съд, като настоява следствените органи да подложат И. И. на детектор на лъжата (полиграф). Окръжният съд разглежда жалбата ѝ на 24 септември 2004 г., връща делото на прокуратурата и назначава въпросното следствено действие. На 3 февруари 2005 г. следователят, отговарящ за предварителното разследване, взима съответните мерки за призоваване на И. И. за провеждане на теста, но И. И. не е открит на известния негов адрес в София. Направените проверки в базата данни на националната полиция показват, че И. И. е напуснал страната на 7 юли 2004 г. и е заминал за Испания.

27. На 25 март 2005 г. Окръжният прокурор на Ловеч прекратява наказателното производство до връщането на И. И. в България. Към датата на последната получена информация, 19 септември 2007 г., производството все още е прекратено.

II. ПРИЛОЖИМО ВЪТРЕШНО ПРАВО

28. Член 237 от Наказателно-процесуалния кодекс от 1974 г. (отменен през 2006 г.) дава възможност за оспорване на прокурорските постановления за прекратяване на делото пред първоинстанционния съд. Съдът има право да потвърди прокурорското постановление, да го измени или да го отмени, както и да назначи допълнително разследване, като нареди на следствените органи да извършат необходимите следствени действия.

ПРАВОТО

I. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 2 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

29. Жалбоподателката твърди, че държавните органи не са направили задълбочено и ефективно разследване на смъртта на дъщеря ѝ. Тя се позовава на член 2 от Конвенцията:

„Правото на живот на всеки се защитава от закона. (...)”

A. Допустимост

30. Съдът констатира, че жалбата не е явно необоснована по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията. Съдът отбелязва освен това, че тя не е недопустима на друго основание. Следователно трябва да бъде обявена за допустима.

Б. По същество

1. Становища на страните

31. Жалбоподателката твърди, че разследването на смъртта на дъщеря ѝ, проведено от вътрешните органи, не отговаря на стандартите, утвърдени в практиката на Съда. Тя счита, че предварителното разследване, открито и проведено от Ловешката следствена служба под наблюдението на Ловешката прокуратура, не успява да изясни обстоятелствата около смъртта на младата жена и не дава възможност за идентифицирането на нейния убиец.

32. Тя насочва вниманието на Съда към елементи, които преценява като пропуски в работата на следствените органи. Според нея следователят и полицаите не са търсили следи от кръв или други следи с биологичен произход в периметъра между паркинга на дискотеката и мястото, където е открито тялото. Не са направени никакви усилия за

намиране на якето и обувките на жертвата. Жалбоподателката е особено впечатлена от факта, че полицаите са пропуснали да снимат самоличността и да разпитат младежите, намерили якето, които са забелязали недалеч от мястото на изчезване на жертвата. Освен това направеният оглед на колата след катастрофата, предизвикана от дъщеря ѝ, не бил достатъчно задълбочен, а техническата експертиза на колата е назначена едва три години след събитията. Следователят не се е опитал да изясни противоречията в показанията на И. И. и В. Г., т.е. на бившия и последния приятел на жертвата, нито да провери тяхното алиби, независимо че според жалбоподателката всеки един от тях е имал мотиви да нападне дъщеря ѝ. Освен това директорът на местното районно управление, който в нощта на събитията е бил в нощното заведение, също не е бил разпитан. Въпреки множеството допълнителни разследвания, назначени от Окръжния съд, медицинските експерти не са отговорили на всички значими въпроси относно произхода на нараняванията на г-жа Павлина Маринова. Следствените органи също така не са могли да осигурят присъствието на И. И. за тест с детектора на лъжата. Накрая жалбоподателката счита, че тя самата не е могла да участва ефективно в наказателното производство.

33. Правителството оспорва становището на жалбоподателката и приканва Съда да отхвърли нейната жалба на основание на член 2 от Конвенцията. То отбелязва, че предварителното разследване срещу неизвестен извършител е образувано непосредствено след откриването на тялото на дъщерята на жалбоподателката, както и че следствените органи са работили съвместно и задълбочено по случая. Огледът на мястото на събитията е извършен незабавно, на тялото на жената е направена аутопсия. Голям брой свидетели са идентифицирани и разпитани. Следователят е назначил общо шест различни експертизи и е работил в сътрудничество с другите държавни органи, като прокуратурата и националната полиция, за да се установят обстоятелствата около смъртта. Що се отнася до жалбоподателката, тя многократно се е възползвала от правото си да оспорва постановленията на прокуратурата пред окръжния съд. Всички указания на последния са изпълнени от прокуратурата и следователя при допълнителните разследвания. Прекратяването на разследването през 2005 г. не е по вина на държавните органи, а се дължи на заминаването на И. И. в чужбина.

34. Правителството отбелязва също така, че събраните доказателства по време на разследването, довеждат следствените органи до заключението за случайна смърт чрез удавяне. Няма нито едно пряко доказателство, което да води до заключението за убийството на г-жа Павлина Маринова от бившия ѝ приятел И. И., както предполага жалбоподателката. Фактът, че младата жена в

миналото е подала оплакване срещу И. И. за отправяне на смъртни заплахи, не е достатъчен за заключението, че той е участвал в причиняването на нейната смърт.

2. Преценката на Съда

а) Общи принципи

35. Съдът припомня, че задължението да се защитава правото на живот съгласно член 2 от Конвенцията, съчетано с общото задължение на държавата да зачита на всяко лице под нейна юрисдикция „правата и свободите, определени (...) в Конвенцията” съгласно член 1 от Конвенцията, поставя изискването за провеждане на официално ефективно разследване, когато използването на сила е довело до човешка смърт (*Маккер срещу Обединеното кралство (McKerr c. Royaume-Uni)*, № 28883/95, § 111, ЕСПЧ 2001-III).

36. Съдът припомня, че отсъствието на пряка отговорност на държавата в смъртта на дадено лице не изключва приложението на член 2. Като задължава държавата да взема необходимите мерки за закрила на живота на гражданите, касаещи правораздавателната й компетенция, член 2 ѝ налага и задължението да гарантира правото на живот, като създаде конкретно законодателство в наказателната област, което да възпира от посегателства срещу личността и да се опира на практически механизъм, разработен с цел превенция, борба срещу и санкциониране на престъпленията (*Менсън срещу Обединеното кралство (Menson c. Royaume-Uni)*, № 47916/99, ЕСПЧ 2003-V). Въпросното задължение изисква по подразбиране провеждането на официално ефективно разследване, когато има основания да се смята, че на дадено лице са причинени потенциално смъртоносни наранявания при подозрителни обстоятелства. Разследването трябва да позволи да се установи причината за нараняванията и да се разкрият и накажат виновните. Това важи в още по-голяма степен в случай на смърт на жертвата, тъй като основната цел на това разследване е ефективното прилагане на вътрешното законодателство за защита на правото на живот (*Менсън срещу Обединеното кралство*, цитирано по-горе, и *Перейра Енрикес срещу Люксембург (Pereira Henriques c. Luxembourg)*, № 60255/00, § 56, 9 май 2006 г.).

37. При все това Съдът припомня, че не става дума за задължение за постигане на резултат, а задължение за използване на определени средства. Ефективността на разследването изисква властите да използват разумните средства, с които разполагат, за да осигурят събирането на доказателства за въпросните обстоятелства, включително, наред с другото, показания на очевидци, експертизи и, ако е необходимо, аутопсия, която да предостави пълна и точна картина за раните и обективен анализ на клиничното заключение, в частност на причината за смъртта. Всяка непълнота в разследването, намаляваща възможността то

да достигне до установяване на причината за смъртта или виновността, би означавала, че разследването не отговаря на тази норма (*Маккер срещу Обединеното кралство*, цитирано по-горе, § 113).

38. Изискването за бързина и разумна продължителност също се подразбира в този контекст. От основна важност е разследването да се проведе в кратък срок, защото проточването във времето неизбежно компрометира количеството и качеството на наличните доказателства, а липсата на бързина хвърля съмнение върху добросъвестността на направените разследвания и удължава изпитанието, на което са подложени засегнатите лица (*Пол и Одри Едуардс срещу Обединеното кралство (Paul et Audrey Edwards c. Royaume-Uni)*, № 46477/99, § 86, ЕСПЧ 2002-II).

39. И накрая, обществеността трябва да има право на достатъчен контрол върху производството и неговите заключения, така че да бъде постигнато търсене на отговорност както на практика, така и на теория. Изискваната степен на обществен контрол може да варира в зависимост от ситуацията. Но при всички случаи жертвите и техните близки трябва да бъдат присъединени към производството в степен, необходима за защита на техните законни интереси (*Маккер срещу Обединеното кралство*, цитирано по-горе, § 115).

б) Приложение на въпросните принципи в настоящия случай

40. Съдът отбелязва, че в самия ден на откриването на безжизненото тяло на дъщерята на жалбоподателката следователят е образувал официално наказателно производство (параграф 9 по-горе). През първите дни от разследването органите са предприели определен брой необходими следствени действия за установяване на събитията – оглед на местата, идентификация на жертвата и аутопсия на тялото ѝ (параграфи 9 и 10 по-горе).

41. Аутопсията на тялото и допълнителните медицински експертизи дават възможност да се установи, че смъртта е настъпила чрез удавяне (параграф 10 по-горе). Следствените органи полагат усилия да обяснят причините за нараняванията по лицето, главата и крайниците на починалата, като назначават три допълнителни медицински експертизи (параграфи 18, 21 и 25 по-горе). Предприемат се и голям брой следствени действия за възстановка на събитията от деня, предхождащ деня на откриването на тялото – срещата на жертвата с В. Г., отиването им на ресторант и вечерта, прекарана в дискотеката, а също така и катастрофата на паркинга на дискотеката. Органите идентифицират и разпитват голям брой свидетели очевидци на катастрофата, предизвикана от младата жена (параграф 12 по-горе), назначават изследвания и събират резултатите от техническите експертизи на автомобила.

42. Съдът не споделя становището на жалбоподателката, според което тя не е участвала ефективно в наказателното разследване. Ясно е, че вътрешните органи са събрали доказателства (параграфи 14 и 21 по-горе), както и че са проверили версията за убийството на Павлина от бившия ѝ приятел, И. И. Жалбоподателката е имала възможност да упражнява ефективен контрол върху наказателното разследване – тя постоянно оспорва прокурорските постановления и делото е връщано шест пъти за допълнително разследване (параграфи 17, 20, 22 и 24 – 26 по-горе); по нейно искане се призовават и разпитват И. И. (параграф 15 по-горе) и няколко други свидетели, с цел доказване на нейната теза за смъртта на дъщеря ѝ (параграфи 17, 18 и 21 по-горе, в края).

43. Съдът отбелязва, че наказателното производство срещу неизвестен извършител е образувано на 10 март 2001 г. и е прекратено до 19 септември 2007 г. (параграфи 9 и 27 по-горе). Той подчертава, че в периода от 13 юни 2001 г. до 24 септември 2004 г. делото е връщано шест пъти от Ловешкия окръжен съд на прокуратурата и на следователя за допълнително разследване (параграфи 17 – 26 по-горе). Шесткратното връщане на делото е свързано с пропуски на следствените органи в събирането на необходимите доказателства за изясняване на значими факти – като произхода на телесните повреди на жертвата (параграфи 17 и 20 по-горе), събитията около катастрофата на паркинга (параграфи 20 и 25 по-горе), както и евентуалното участие на бившия приятел на жертвата в причиняването на нейната смърт (параграфи 22 и 24 по-горе).

44. С оглед на гореизложеното Съдът отбелязва, че забавянето на разследването не изключва прилагането от страна на органите на предварителното разследване на мерките, разпоредени от Ловешкия окръжен съд. Следователят назначава допълнителни медицински експертизи и една техническа експертиза (параграфи 18, 21, 25 по-горе); той разпитва жалбоподателката (параграф 21 по-горе), както и няколко други свидетели, включително И. И. (параграфи 21 и 23 по-горе). Връщането на делото дава възможност да се съберат повече доказателства, за да се установят фактите около смъртта на дъщерята на жалбоподателката.

45. Вярно е, че наказателното производство е прекратено на 25 март 2005 г. с мотива, че свидетелят И. И. е напуснал страната. При все това Съдът не може да държи държавните органи отговорни за честите промени на адреса на свидетеля (вж. също така параграфи 15 и 21 по-горе, в края). В допълнение, в случая Съдът не счита, че е редно да се произнесе относно полезността или надеждността на теста с детектора на лъжата, назначен от Окръжния съд на 24 септември 2004 г. и отложен поради отсъствието на И. И. Въпросният свидетел вече е бил разпитан на два пъти и нищо не показва, че ако И. И. не беше напуснал

страната, тестът с детектора на лъжата не би бил направен своевременно.

46. Изглежда, че малко усилия са положени от следователя за установяване на събитията, които са се случили от момента, в който Павлина Маринова е бил видяна за последен път жива, и предполагаемия час на смъртта ѝ. По-конкретно следствените органи не са се опитали да възстановят пътя, извървян от жертвата от паркинга до реката, независимо че са знаели в каква посока тя се е движила (параграф 12 по-горе, в края). Евентуален оглед на този периметър би дал възможност да се намерят следи с биологичен произход, както и дрехите или липсващите обувки на жертвата (вж. протокола от огледа на тялото, параграф 9 по-горе). Следователят не е положил усилия да идентифицира и разпита младежите, намерили якето на жертвата, които са били забелязани от полицаите недалеч от паркинга и нощното заведение (параграфи 13 и 18 по-горе, в края).

47. При все това Съдът счита, че направените пропуски не са опорочили ефективността на разследването съгласно изискванията на член 2 от Конвенцията. Той отбелязва, че въпросният отрязък от време, между четири и пет часа, е доста кратък. В допълнение, с оглед на заключенията на допълнителната медицинска експертиза, според които не може да се определи с по-голяма точност часът на смъртта на жертвата (параграф 21 по-горе), напълно възможно е този отрязък от време да е бил още по-кратък. Събраните медицински доказателства ясно показват, че смъртта на младата жена е била причинена от удавяне (параграф 10 по-горе). Относно произхода на констатираните наранявания по тялото, като се имат предвид събраните доказателства, съществува голяма вероятност те да са били причинени по време на катастрофата на паркинга, както и при преместването на тялото от речното течение (параграфи 10, 18, 21 и 25 по-горе). Изследванията на кръвта и на урината на жертвата показват много високо съдържание на алкохол в кръвта (параграф 10 по-горе). В светлината на всички тези елементи и с оглед на събраните доказателства по време на разследването, Съдът приема, че хипотезата за случайната смърт, възприета от прокуратурата, е най-достоверна.

48. Съдът припомня, че процесуалното задължение съгласно член 2 не е задължение за постигане на резултат, а за използване на средства. След проведен задълбочен анализ на разследването на смъртта на дъщерята на жалбоподателката, той счита, че органите са предприели необходимите мерки за установяване на причините и обстоятелствата около смъртта на младата жена. Съдът е на мнение, че към датата на последната информация, предоставена от страните – 19 септември 2007 г., разследването не е било опорочено от сериозни недостатъци, които биха го направили неефективно от гледна точка на изискванията на член 2.

49. Следователно не е налице нарушение на тази разпоредба от Конвенцията.

II. ДРУГИ ТВЪРДЯНИ НАРУШЕНИЯ

50. Жалбоподателката се оплаква, че е била жертва на тормоз и посегателства върху дома и имуществото ѝ от страна на И. И. през периода предхождащ смъртта на дъщеря ѝ.

51. Като взима предвид цялата налична информация и в рамките на своята компетентност по направените твърдения, Съдът не установява никакви външни признаци за нарушение на правата и свободите, гарантирани от Конвенцията или Протоколите към нея. Следователно тази част от жалбата е явно необоснована и Съдът я отхвърля съгласно 35 §§ 3 и 4 от Конвенцията.

ПО ИЗЛОЖЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО:

1. *Обявява* жалбата за допустима на основание на член 2 от Конвенцията и за недопустима в останалата ѝ част;
2. *Постановява*, че не е налице нарушение на член 2 от Конвенцията.

Изготвено на френски език и съобщено писмено на 10 юни 2010 г. съгласно член 77 §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердик
Секретар на Отделението

Пеер Лоренцен
Председател